

NIEUWSBRIEF ROLDUC - Jaargang 1969 / 15 / 10-11-2022

De ziekenzusters van Rolduc door Jo Kunnen

Wat een toeval!

In de vorige nieuwsbrief (nummer 14) hebben jullie een zeer gewaardeerd artikel van Twan Geurts over de zusters van Rolduc kunnen lezen. Met Twan had ik de afspraak gemaakt, dat ik in een van de volgende nieuwsbrieven een verhaal over de ziekenzusters en in het bijzonder over zuster Peregrina zou schrijven.

Na het verschijnen van de vorige nieuwsbrief werd ik door Catharina Scholtens en Math Dicker getipt, dat er recent in het Historisch Magazine van Parkstad Limburg / Het Mijnstreek-Magazine een artikel was geplaatst over zuster Peregrina. Een artikel van de hand van Frans Gerards.

Frans heeft zuster Peregrina persoonlijk gekend. Hij schrijft me: *“Zij was een tante van mijn echtgenote. Met Kerstmis en Pasen haalden we zuster Peregrina altijd met de auto op in Meerssen, waar ze toen verbleef, zodat ze de feestdagen in haar eigen familiekring kon doorbrengen. Zelf heb ik niet op Rolduc verbleven, maar mijn schoonvader wel. Via zuster Peregrina en via hem heb ik diverse verhalen over haar periode op Rolduc gehoord.”*

Met instemming van Frans mag ik passages uit zijn uitgebreid artikel over zuster Peregrina gebruiken in onderstaand verhaal over de ziekenzusters van Rolduc. Het hele artikel over zuster Peregrina is te bestellen via www.landvanherle.nl of te lezen op de site van www.reunierolduc.nl onder Herinneringen.

Er zijn maar weinig foto's van zuster Peregrina. De foto op pagina 1 is door Math Dicker opgespoord, waarvoor dank. Deze foto is in 1960 gemaakt in Waubach, toen zuster Peregrina op bezoek was bij haar familie.

De ziekenzusters Peregrina, Radboda, Adelia en Nivarda

Waarschijnlijk alle interne leerlingen en wellicht ook externe leerlingen hebben wel eens een beroep moeten doen op de ziekenzusters van Rolduc. De meest bekende ziekenzuster is ongetwijfeld zuster Peregrina. Zij vervulde deze functie van 1933 tot 1963. Wij hebben haar dus maar een korte periode meegemaakt. Wanneer de zusters Radboda, Adelia en Nivarda de functie van ziekenzuster hebben vervuld, heb ik niet kunnen achterhalen. De meeste zusters op Rolduc deden hun werk in grote anonimiteit.

Een foto van diverse zusters op het bordes van het Zusterhuis uit 1958

Heimwee

Na het diner en tijdens de avondrecreatie hielden de ziekenzusters spreekuur. Men kon voor alle kwalen bij hen terecht. Tijdens het voetballen op de cour werd er nog wel eens gevallen; maar ook voor hoofdpijn en misselijkheid was er wel een aspirientje te halen. In de zestiger jaren liep het regelmatig storm tijdens het spreekuur, omdat er door de zusters ook drop werd verkocht. Daarnaast werd zuster Adelia soms door de prefect van Klein Rolduc ingeschakeld om jongens, die ziek waren van de heimwee, op te beuren. Zij vervulde min of meer de rol van vervangende moeder.

Sterke verhalen

Onder de oudere Rolduciëns gaan de meest sterke verhalen over zuster Peregrina rond. Iedere morgen ging zuster Peregrina, in de wandelgangen ook wel Pillegrina genoemd, de zalen na om te kijken of er zieken waren. Als ze 's morgens het witte gordijn van een chambrette openschoof en een jongen nog in bed aantrof, vroeg ze: "Zo jong, ziek of lui?" Wat je vervolgens ook antwoordde,

eerst werd je temperatuur gemeten. Had je koorts dan mocht je in bed blijven liggen, had je geen koorts, dan moest je opstaan. Onverbiddelijk!

Een oud-Rolduciën herinnert zich nog, dat hij antwoordde: *“Ziek, zuster!”* Ik citeer hier verder zijn verhaal uit het artikel van Frans Gerards: *“Vervolgens had zuster Peregrina de koortsthermometer in zijn heiligdom gestoken, waarna ze verder was gegaan met haar ronde over de slaapzaal. De student had de thermometer uit zijn allerheiligste gehaald en er een aansteker onder gehouden. Toen zuster Peregrina daarna was teruggekomen, had hij de thermometer boven de dekens gehaald en tegen haar gezegd: “Ik heb hem er al uitgehaald, zuster.” Peregrina zei toen: “Jong, 50 graden, je had allang dood moeten zijn!”*

Infirmierie

Leerlingen die langere tijd koorts hadden, werden door de ziekenzuster meegenomen naar de Infirmierie. Zo heette de ziekenzaal (een verdieping boven de kamers van Hafmans en Timmermans) op Rolduc. Opmerkelijk vonden de zusters, dat er meestal weinig zieken op de infirmerie lagen, wanneer er 's avonds een film of een toneelvoorstelling in de aula was. Zo'n activiteit wilde niemand missen.

Zelf heb ik op enig moment in mijn beginjaren op Rolduc de bof gekregen. Omdat deze aandoening besmettelijk was, werd ik direct van de slaapzaal naar de infirmerie verplaatst. Dat was geen straf. Je kreeg er de gehele dag toch een bepaalde aandacht en tussen de maaltijden door werd je verwend met een glas warme melk en een stuk cake. In mijn herinnering was zuster Radboda de dienstdoende ziekenzuster. Aan een klein tafeltje maakte ik iedere dag mijn huiswerk. Voor de rest doodde je de tijd met het lezen van een boek; een radio of een tv waren er toen nog niet.

Hein Janssen, die van 1950 tot 1955 op Rolduc verbleef, herinnert zich zuster Peregrina ook nog goed. *“De ziekenzuster, de nogal gezette zuster Peregrina, hield in mijn tijd altijd spreekuur na de laatste avondstudie in een ruimte in de donkere gang naar de grote speelzaal. In het bijzijn van anderen moest je dan je klachten of ongemakken kenbaar maken. Van enige privacy was veelal geen sprake. Kwam je naar het oordeel van de zuster in aanmerking voor een consult bij huisarts Rijcken, dan werd je naam genoteerd met de gebruikelijke vraag van zuster Peregrina: “Wie heet je ook alweer, jong, want ik kan niet op je komen”.*

Hein vervolgt: *“Tijdens een korte periode ben ik ook ooit eens opgenomen geweest op de infirmerie. Daar zwaaiden zuster Peregrina en zuster Radboda de scepter. Gedurende de dag werd door hen beiden regelmatig luid de rozenkrans gebeden. Alle patiënten op de kamers met openstaande deuren naar de gang toe werden geacht mee te bidden of te antwoorden. Bij de afsluitende litanie van de Heilige Maagd Maria zag of hoorde je beide zusters dan regelmatig voorbijkomen met allerlei voorwerpen, waaronder de te legen nachtspiegels. Ondertussen zongen ze: “Geestelijk vat; Eerwaardig vat; Heerlijk vat van godsvrucht. Wij werden dan geacht te antwoorden: Ontferm u over ons of bid voor ons! Het riep vreemde associaties op.”*

Vertrek van de zusters in 1991

Zuster Peregrina is in oktober 1963 op 75-jarige leeftijd ‘met pensioen’ gegaan. Op 23 januari 1974 is zij overleden. Van de andere ziekenzusters heb ik helaas geen nadere informatie.

Zoals al door Twan beschreven, hebben alle Kleine Zusters van de Heilige Joseph, dus ook de ziekenzusters, Rolduc op 29 november 1991 verlaten.

De vertrekkende zusters werden opgevolgd door een aantal Franciscanessen van Thüne. Of daar ook een ziekenzuster bij was, weet ik niet.

Standbeeld

In het Carré van Klein Rolduc staat een standbeeld van zuster Peregrina. Het is een geschenk van Emile en Annie a Campo uit Brussel. Het beeld is in 1984 vervaardigd door Godfried Pieters.

Onduidelijk is waar de sleutel, welke zij links op haar habijt draagt, aan toebehoort: de apotheekkast, haar spreekkamer of de infirmerie?

Tijdens een recente algemene reünie is er een dankplaatje van de oud-studenten van Rolduc op bevestigd.

Foto's: Catharina Scholtens

Johan van Weede (22 juli 1857 – 15 juli 1870) door Jo Kunnen

Op het kleine kerkhof van Rolduc is er één graf, dat meteen opvalt. Het is het graf van Johan van Weede, gelegen in een klein kapelletje. Johan was een vrome jongen, die in Alkmaar opgroeide. Vader was katholiek, moeder protestant. Al snel wist Johan, dat hij priester wilde worden. In het tuinhuisje van zijn ouders in Alkmaar had hij een altaar gebouwd, waar hij spelenderwijs het opdragen van een mis oefende. Al vroeg had hij een grote verzameling van allerlei religieuze benodigdheden. Na zijn dood zijn deze voorwerpen aan Rolduc geschonken.

Na de grote vakantie in 1869 vertrok Johan van Alkmaar naar het verre Rolduc. Slechts kort heeft hij daar verbleven. Begin 1870 werd Johan ziek; al snel werd duidelijk, dat het een ernstige ziekte betrof. Zijn ouders huurden een appartement in Aken om Johan zelf te kunnen verzorgen. Op vrijdag 15 juli 1870 - één week voor zijn 13de verjaardag - overleed Johan. Op zijn eigen verzoek werd hij begraven op het kerkhofje van Rolduc.

Ter herinnering aan hun zoon hebben zijn ouders een Johanneskapel boven op zijn graf geplaatst. Ook schonken zij Rolduc als dank een Johannesklok, die helaas in de Tweede Wereldoorlog door de Duitsers is ontvreemd.

Nadat de moeder van Johan zich in 1873 tot het katholieke geloof had bekeerd, schonk zij Rolduc een prachtige monstrans. Het is de monstrans, die wij ook nog op Rolduc hebben meegemaakt.

De Johanneskapel boven het graf van Johan van Weede

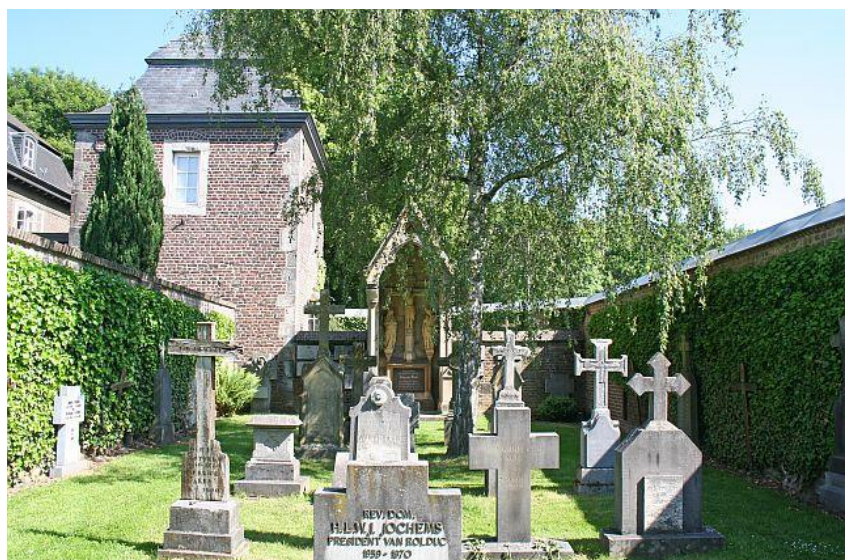
Op www.rolduc.org kunnen jullie onder *Home* de indrukwekkende geschiedenis over Johan van Weede en zijn familie aan de hand van teksten van onze jaargenoot Math Dicker lezen.

De familie van Weede is tijdens hun leven weinig leed bespaard gebleven. Vier van hun vijf kinderen overleden vroeg.

Foto van het religieus speelgoed van Johan van Weede. Deze foto is gemaakt door Math Dicker. Hij is nog als een schaduw op deze foto te zien. Tot voor kort was het speelgoed te bewonderen in een vitrine op Rolduc. Helaas is deze vitrine nu leeg; onbekenden hebben het speelgoed ontvreemd.

Nog enkele foto's van het kleine kerkhof van Rolduc

Van Wim Schlösser uit Kerkrade ontving ik onlangs bijgaand artikel uit de plaatselijke pers. Dank daarvoor. De kop boven het artikel luidde als volgt:

Diamanten echtpaar Silvijs-Janssen: “We hebben nog nooit een televisie in huis gehad!”

Het diamanten echtpaar Silvijs-Janssen. — © Peter Trompetter

Kerkrade - Burgemeester Petra Dassen is het diamanten echtpaar Silvijs-Janssen onlangs hoogstpersoonlijk gaan feliciteren met hun zestigjarig huwelijksfeest. Het was een bijzondere ontmoeting, bijna een soort van reünie; Anton Silvijs was namelijk haar leraar op het gymnasium.

Anton Bernard Silvijs (84) en Anne-Marijke Silvijs-Janssen leerden elkaar in 1956 kennen op de Katholieke Universiteit Nijmegen. Maar verliefd werden zij pas na een gezamenlijk concertbezoek. Na hun trouwen op 10 september 1962 verhuisden ze vanwege het niet kunnen vinden van een geschikte woonruimte in Sneek naar Kerkrade, waar Anton op het Gymnasium Rolduc leraar Latijn, Grieks en Filosofie werd. Ook gaf hij toneelles. Regisseur Michel Sluysmans was een van zijn leerlingen. Anne-Marijke werd op dezelfde school in 1967 de eerste lerares van een klas met acht meisjes op deze oorspronkelijke jongensschool.

Anton speelt al sinds zijn studietijd viool en Anne-Marijke speelt piano. Haar passie is het vertalen van boeken uit het Latijn in het Nederlands. Na hun pensionering in 2000 kreeg het diamanten echtpaar meer vrije tijd om aan hun hobby's te besteden. Hoogtepunt was een fietstocht van een half jaar door Zuid-Frankrijk.

Op hun oude dag geniet het stel van luisteren naar klassieke muziek en het lezen van boeken. Een televisietoestel hebben ze nog nooit in huis gehad. In 1975 werd dochter Emmanuela geboren, die sinds 2011 met haar man en twee kinderen in San Francisco woont. Net als haar ouders is zij in het onderwijs werkzaam.

Voor mijn ouders was het een eer, dat ik naar Rolduc ging!

het levensverhaal van Leo Zeegers (op Rolduc van 1963 tot 1970)

Alhoewel ik in 1963 op Rolduc gestart ben, heb ik nooit samen in een klas gezeten met de jaargang 1969, die Jo Kunnen heeft “verzameld” en die de doelgroep vormt voor deze nieuwsbrief. Ik kwam precies één jaar achter deze groep aan. Dat neemt niet weg, dat ik met veel belangstelling deze nieuwsbrief lees. Veel van de eerdere scribenten zijn door doubleren namelijk mijn klasgenoten geworden.

Pas elf jaar was ik

Naar Rolduc gaan was in de zestiger jaren vaak een “must” voor een van de zonen uit grote gezinnen. Zeker in de Noord-Limburg was dat het geval. Mijn ouders vonden het een eer om mij naar het Kleinseminarie Rolduc te laten gaan. Ook het element kostschool vonden ze belangrijk. Er gingen vanuit Bergen maar weinig leerlingen naar een middelbare school en zij die gingen moesten een flinke busreis naar Venlo ondernemen. In latere jaren konden leerlingen ook naar de Boxmeer. Omdat de lokale dorpsschool niet goed aansloot bij het niveau van het gymnasium, ben ik vanaf de vijfde klas als elfjarige ingestroomd in de Voorbereidende Klas. De aansluiting ging prima, maar één jaar jonger dan vrijwel alle andere leerlingen van Klein Rolduc was het in het begin behoorlijk pittig. Gelukkig kon ik een redelijk balletje trappen en dat helpt, zoals jullie allen weten.

*Een twaalfstal voetballers uit (vermoedelijk) 1968. Hurkend van links naar rechts: Piet van der Port, Theo Teeuwen, Henny Driessen, Frits van Eijk, Harry Römgers en Harry Sauren. Staand van links naar rechts: Guido Amkreutz, Glenn Freer, Paul Opgenort, **Leo Zeegers**, Herman Wagemans en Gerard Evers. Hopelijk kloppen alle namen. Het is inmiddels 54 jaar geleden.*

Op studiegebied was ik geen hoogvlieger

Ik was op studiegebied zeker geen hoogvlieger, maar ik ben er toch zonder zitten blijven eenvoudig doorheen gerold en heb dus in 1970 het eindexamen gehaald. Sport en dus vooral voetbal speelden voor mij een belangrijke rol. Na de derde klas heb ik nog wel een strijd gevoerd met mijn ouders om Rolduc te verlaten en elders de school af te maken, zoals vele klasgenoten hebben gedaan, maar die strijd heb ik verloren. Achteraf ben ik daar wel blij om omdat Rolduc en zeker ook Kerkrade in de jaren daarna meer te bieden hadden dan mijn geboortedorp.

Havanna aan de Waal

In 1970 ben ik in Nijmegen, het Havanna aan de Waal, gestart met de studie Sociologie. Deze studie was zeker in die jaren zwaar ideologisch gedreven en Das Kapital van Karl Marx was min of meer de bijbel van de faculteit, althans zo heb ik dat ervaren. Uiteindelijk ben ik in het tweede jaar geswitcht naar de studie Rechten, die ik in 1977 heb afgerond. Er was toen nog veel ruimte om je studie op je gemak te volgen en dat heb ik dan ook gedaan, zodat er voldoende ruimte was om andere leuke dingen te doen. Met Theo Teeuwen heb ik vrijwel mijn hele Nijmeegse periode in hetzelfde studentenhuus gewoond.

Midden en Klein Bedrijf Limburg

Begin 1978 ben als juridisch adviseur gestart bij wat nu het MKB-Limburg heet, dus een belangenbehartigingsorganisatie voor het midden- en kleinbedrijf. Later werd ik daar adjunct-secretaris. Het was leuk en zeer gevarieerd werk, waarbij ik in aanraking kwam met zeer veel aspecten van de maatschappij, zoals overheden, de arbeidsmarkt, het onderwijs en het bedrijfsleven zelf. In 1991 heb dat werk als secretaris voortgezet bij de Limburgse Werkgevers Vereniging (LWV), het VNO van Limburg. In die functie ontmoette ik ook regelmatig oud-Rolduciëns.

Pionier bij twee woonboulevards

In 2004 ben ik als ZZP-er de arbeidsmarkt op gegaan. Als een pionier heb ik toen het management gedaan van twee grote woonboulevards in ons land, namelijk in Heerlen en Utrecht. Woonboulevards waren zeker in hun beginperiode interessante fenomenen. Mijn werk was vanaf dat moment wel een stuk commerciëler, maar daardoor zeker niet minder spannend. Met veel plezier heb ik dit werk plezier tot mijn 68ste jaar gedaan. Op 1 januari 2020 ben ik gestopt.

Lid van het Mannenkoor

Nu doe ik vrijwilligerswerk in de zorg (volledig buiten mijn comfortzone, maar dat bevalt me prima) en ben ik op meerdere niveaus betrokken bij de mannenkoorzang. Zelf ben actief lid van het Mannenkoor van Maasbree, waar ik al sinds 1983 woon. En tot slot en dat zal niet vreemd klinken sport ik nog veel en ik prijs me gelukkig dat ik dat nog kan. Ik heb veel hard gelopen, maar nu zit ik wekelijks 3 tot 4 keer op de renfiets en ben 2 keer actief in de sportschool. Sinds 2000 maak ik jaarlijks met 2 zwagers en 2 van mijn kinderen een huttentocht in de Alpen, meestal in Italië. Helemaal mijn ding!

In 1977 ben ik getrouwd met mijn lieve vrouw Marja. We kennen elkaar al sinds mijn eerste studiejaar en woonden al sinds 1972 samen. We hebben 3 zonen (Maarten, Frank en Carel), twee schoondochters (Jacqueline en Anouk) en 2 kleinkinderen, Luc en Linde. Linde is onlangs geboren; het eerste meisje in ons gezin.

Al met al heb ik geen reden tot klagen. Integendeel!

5 Gymnasium β uit 1969

Als toegift heeft Leo me nog een aardige foto van 5 Gymnasium β uit 1969 toegestuurd. Diverse personen behoren tot de lezers van deze nieuwsbrief. Zij zullen zich wel direct herkennen.

De volgende 19 personen staan op deze foto. In alfabetische volgorde zijn dat: John Cramer, Rik Delsing, Frits van Eijk, Eugène Hombergen, Gerard Kaelen, Jacques van Kempen, Goof Kloeg, Joop de Man, Piet van de Port, Piet van Rens, Harry Römgers, Jos Smeets, Jan Thomas, Hub Tummers, Léon Tummers, Harry Voesten, Sjef Waelen, Herman Wagemans en Leo Zeegers. Herkent u ze nog?

Lichting '59

Van links naar rechts: Ger Corstjens, Sjef Vossen, Kees Schutgens, John Nizet, Twan Geurts en Marcel Spiertz

door Twan Geurts

Eind augustus 2022 vroeg oud-Rolduciën Sjef Vossen uit Bilthoven me na afloop van een lezing, die ik in het Catharijneconvent gaf, of ik het leuk zou vinden om een keer mee te lopen met zijn Rolducse vriendenclub Lichting '59. Ze planden een dagje Utrecht en wilden ook enkele plekken bekijken in het spoor van Adrianus van Utrecht, de Nederlandse paus, waarover ik onlangs een biografie heb geschreven.

Graag natuurlijk! Het werd op woensdag 19 oktober 2022 een bijzondere ontmoeting met vijf leden van Lichting '59. Je ziet ze hier samen op de binnenplaats van hotel Karel V aan de Springweg in Utrecht. De foto is genomen door de zoon van Marcel Spiertz, de enige die ik spontaan herkende uit mijn kostschooltijd. Archivaris Kees Schutgens kende ik wel al vanwege het archiefonderzoek dat ik indertijd voor mijn Rolduc-boek deed in het Historisch Centrum Limburg in Maastricht.

De vriendenclub uit jaargang 1959 is sinds 2012 actief en probeert twee keer per jaar een gezamenlijk uitstapje te organiseren. Vanwege corona en andere verplichtingen was de groep in Utrecht wat kleiner dan anders. Peter Koonen, Wil Moederscheim, Frans Delahaije en Toon van Oefelt horen ook bij deze lichting. Ook Jean Ritzen behoorde tot deze vriendenclub, doch helaas is hij op 2 april van dit jaar plotseling overleden.

Heel bijzonder, dat na zo veel jaren oud-Rolduciëns elkaar nog weten te vinden.

De Nieuwsbrief Rolduc - Jaargang 1969 verschijnt periodiek ten behoeve van die oud-leerlingen van Rolduc, die in 1969 eindexamen hebben gedaan en ten behoeve van die oud-leerlingen, die tenminste drie jaar deel uit hebben gemaakt van deze jaargroep. Andere geïnteresseerden zijn ook welkom. Zij kunnen zich bij mij melden voor een gratis toezending.

Contactpersoon: Jo Kunnen / mail-adres: kunnen.j@kpnplanet.nl / mobiel: 06-53230446